

AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY

www.nature.cz

Ing. Tomáš Just

Regionální pracoviště Střední Čechy

Vodní toky 2017

Procesy samovolné renaturace vodních toků

Na úvod několik revitalizačních aktualit

Revitalizace Loděnického potoka u Nenačovic; Povodí Vltavy; 2015

srpen 2017

Kdo je nejčilejší revitalizátor ?

Magistrát hl. m. Prahy/Lesy hl.m.Prahy: Revitalizace Rokytky v Hrdlořezích, 2014 - 2015

Revitalizace Traisen v Rakousku; stav 2017

**Revitalizace Radotínského potoka u Tachlovic; Povodí Vltavy, s.p.,
2017; financování OPŽP**

**Investiční revitalizace jsou výborné.....
.....ale i kdyby fungovaly naplno,
obsáhnou jenom malou část sítě vodních
toků**

**Nákladné razantní
revitalizace ani nejsou
všude nutné....
....velkou práci odvádí
sama příroda.... ➔
renaturace**

**Ve 2. období VH plánování byla zařazena kategorie
upravený vodní tok, určený k samovolné renaturaci**

Problém právní neukotvenosti samovolných renaturací v praxi poněkud posouvá dilema správce vodních toků:

§ 1 Důsledně plnit povinnosti správce svěřeného majetku?

§ 2 Udržovat věci nepotřebné je hloupost.

§ 3 Stejně jsou prostředky na udržování jenom části technických úpravvždycky se bude řešit, co udržovat a co ne

§ 4 Bezdůvodné udržování vodního toku v nedobré ekologickém stavu je už dneska vlastně mimo jiné i protiprávní.....

**Co je nevhodné zanedbávání povinností správce
svěřeného majetku,
a co žádoucí naplňování cílů vodní politiky v duchu
Rámcové směrnice?**

Kde revitalizace, kde renaturace?

**Některé znaky potřeby revitalizační
přestavby úseku**

**koryto je nadměrně hluboké a jeho
technické opevnění odolává rozpadu**

**produkt rozpadu úpravy je nadměrně hluboký,
nestabilitu nelze v daných podmínkách akceptovat**

nestabilní koryto, tendence k dalšímu zahlubování

zatrubněná vlasečnice

koryto je tak sklonité nebo proudné, že nejeví tendenci k překrytí opevnění splaveninami nebo vegetací

v krátkém časovém horizontu je třeba dosáhnout významných revitalizačních efektů

➔ přednostní zájmy protipovodňové ochrany, ochrany vodních zdrojů, ochrany přírody,....

**podmínky umožňují povést důslednou revitalizaci
poměrně snadno a docílit tak významných efektů (vhodné
pozemky, zachovalo se staré koryto,...)**

Některé znaky podporující označení úseku vodního toku, v minulosti nevhodně technicky upraveného, jako úseku renaturačního

**technické opevnění
koryta se příhodně
rozpadá a proměňuje se
v přírodě blízký materiál**

upravené koryto jeví příznivý sklon k vývoji do stran
a tento vývoj je vzhledem k charakteru okolních pozemků
možný

koryto je ovlivněno technickou úpravou, ale tato úprava není zcela důsledná, takže neznemožňuje další příznivý vývoj koryta (např. napřímené koryto, které však není opevněno ani neúnosně zahloubeno)

**úprava není
evidována jako
majetek
a zcela
neznemožňuje
příznivý vývoj koryta**

**vodní dílo je v takovém stavu, že může být
prohlášeno za zaniklé a je možný vývoj
ke stavu přírodě blízkému**

méně drastická technická úprava (např. koryto napřímené, ale neopevněné) je zarostlá dřevinami, které ji zpřirodňují a které by bylo škoda zničit úplnou revitalizací

koryto se příhodně zanáší

**upravené koryto zarůstá bylinami a zaplňuje nánosy,
které stabilně překrývají technické opevnění**

významnou renaturační práci již odvedly povodně

**významnou renaturační
práci koná bobr...**

**významných zlepšení
lze dosáhnout
jednoduchými
opatřeními**

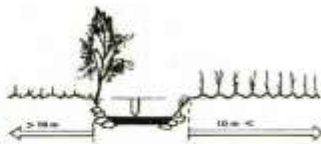
**Akce přírodymilovných
občanů, někde poblíž
Hamburku
Foto Dr. Tent, Tostedt)**

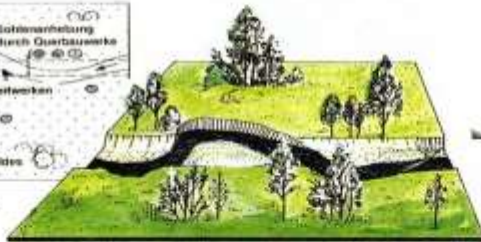
Ausgangslage:

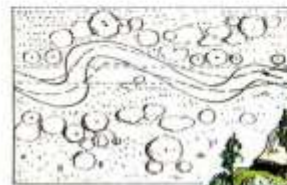
Uferstreifen beseitigen (Grund-
erwerb)
Ufersicherung (Steinwurf) entfernen
Nutzungsanpassung

Entwicklungsphase I

Förderung der Eigenentwicklung
durch Maßnahmen der Gewässer-
pflege

Entwicklungsphase II

Eigenentwicklung beobachten,
natürliche Sukzession belassen,
gegebenenfalls lenkende ingenieurbio-
logische Maßnahmen

Entwicklungsphase III

Im Auwald pendelnder Fluß

První praktický cíl:

**Minimalizace údržby a oprav nevhodných technických
úprav**

Někde mezi počátkem a koncem renaturačního procesu se potřebujeme zbavit **právní existence technické úpravy jako vodního díla** → právně „přirozené“ koryto

Situace 1 :

Vodní dílo již právně neexistuje (nejsou k němu dohledatelné „vodoprávní papíry“, není v majetkové evidenci,...)

Situace 2:

Vodní dílo je natolik narušené, že je vodoprávní úřad na návrh správce/majitele **prohlásí za zaniklé** (není potřebné vodoprávní řízení)

Situace 3:

**Vodní dílo se ruší
vodoprávním
rozhodnutím, zbytky
stavby se ponechávají na
dožití, samovolnému
rozpadu**

***Možné komplikace ze
strany účastníků řízení***

Situace 4:

**V rámci vodoprávního řízení se vodní dílo ruší
a povoluje se revitalizační stavba**

Situace 5: Administrativně i realizačně úsporná dílčí revitalizace – rekonstrukce úpravy:
Nahrazení nevhodného opevnění opevněním vhodnějším, např. kamenným záhozem.

Lhota u Příbrami, pokusná akce ZVHS; kolem roku 2002

Podpora renaturací dílčími vodohospodářskými či ekotechnickými opatřeními:

- struktury říčního dřeva
- rozčleňující kamenné záhozy
- skupiny velkých kamenů
- výsadby dřevin do břehové čáry
- obnova štěrkového dna.....

Akce NABU Hamburg, foto F. Schichtling

Kdo má bagr, zmůže víc

Akce rybářského spolku v Schüttorfu, Dolní Sasko; foto M. Reis-Müller

„bouchačka na melioraci“

Děkuji za pozornost